

Sissejuhatus	2
I Narva linna strateegiline juhtimine	2
1.1 Juhtimisstruktuur	2
1.2 Üldplaneeringu sidumine teiste Narva strateegiliste dokumentidega	3
1.2.1 Üldised dokumendid	3
1.2.2 Peamiselt ruumilise väljendusega strateegilised dokumendid	3
1.2.3 Peamiselt pojektide juhtimisega seotud strateegilised dokumendid ja süsteemid	3
1.2.4 Monitooringusüsteemid	4
II Narva linna üldplaneeringu rakendamine	5
2.1 Väljaarendatavad andmebaasid	5
2.2 Narva linna üldplaneeringu elluviimiseks vajalikud uuringud	5
2.3 Projektid ja projektialad	5
2.4 Detailplaneeringute koostamise vajadus ja järjestus	8
2.5 Maade munitsipaliseerimine	8
2.6 Sundvõõrandamine	8
2.7 Narva linna üldplaneeringu elluviimine. Projektid	9
2.8 Arenguprojektide monitooringusüsteem - arengumootor	11

Sissejuhatus

Käesolev Narva linna üldplaneeringu rakenduskava ettepanek sätestab põhilised suunised üldplaneeringu elluviimisel. Üldplaneeringu koostajad on valinud üldplaneeringu rakendamiseks nn projektipõhise lähenemisviisi. Nimetatud mehhanism on dünaamilise iseloomuga, võimaldades kõige paremini üldplaneeringu sidumist teiste linna strateegiliste juhtimisdokumentidega ning tagades pideva planeerimisprotsessi kulgemise.

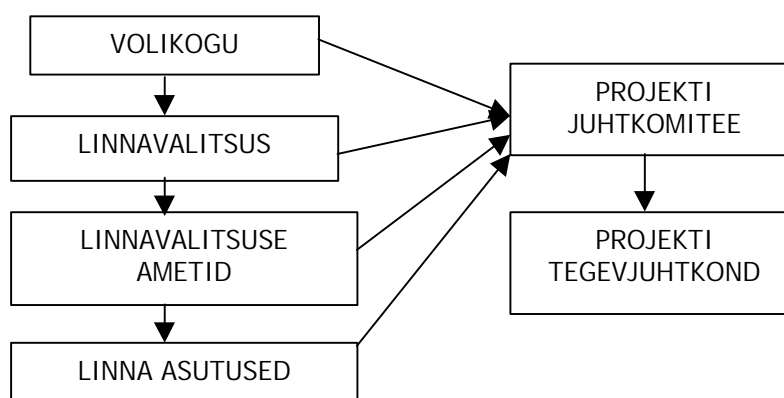
Lõplikuks rakenduskava väljatöötamiseks on vajalik kavandatavate tegevuste ning projektide täpsem vaagimine (rahastamisvõimaluste ning orienteeruvate maksumuste väljatoomine, omavaheliste seoste läbi integreerimine) ning prioriteetide seadmine otsustajate poolt. Üldplaneeringu koostajad on selleks välja pakkunud nn "arengumootori" mehhanismi (vt pt 2.8).

I Narva linna strateegiline juhtimine

Narva üldplaneeringu rakendumisel on määrava tähtsusega asjaolu, kuivõrd efektiivselt toimib linna strateegiline juhtimine tervikuna ja millisel määral on üldplaneering seotud linna teiste strateegiliste dokumentidega. Alljärgnevalt antakse ülevaade strateegilise juhtimise adminstratiivsest struktuurist ning tähtsamatest strateegilistest dokumentidest ja süsteemidest.

1.1 Juhtimisstruktuur

Strateegiline juhtimine koosneb strateegilisest planeerimisest ja taktilisest juhtimisest. Kui linna juhtimise taktikaliste probleemide lahendamisel toimib väljakujunenud struktuur, kus vastutuse ja kohustuste delegeerimine toimub subordinatsiooni reegleid silmas pidades, siis just pikaajalised ja interdistsiplinaarsed projektid eeldavad enam horisontaalset infoliikumist erinevate juhtimistasandite ja struktuuri osade vahel. Strateegilised arendusprojektid eeldavad oma mahu ja keerukuse tõttu tugevat ja struktuuriüksustevahelist projektijuhtimist, kuna lahendatavad probleemid hõlmavad lisaks paljudele linna eluvaldkondadele ka laiemaid protsesse (regionaalsed, riiklikud, rahvusvahelised). Käesoleval hetkel põhineb strateegiliste projektide juhtimise kogemus eelkõige Euroopa Liidu eelstruktuurifondidega seotud projektidel (PHARE, ISPA, SAPARD).

Väga oluline on ka linna üldise strateegiliste ressursside ja protsesside monitooringusüsteemi käivitamine, mis oleks peamiseks abivahendiks strateegilise juhtimise korraldamisel.

1.2 Üldplaneeringu sidumine teiste Narva strateegiliste dokumentidega

Strateegiline juhtimine põhineb on strateegilisel visioonil, mille sõnastamisel on aluseks olnud strateegiliste eelduste ehk ressursside analüüs. Strateegiline arengukava või arengustrateegia paneb paika linna arenguga seotud baastegevused, mille eesmärgiks on visiooni elluviimine. Selline tegevuskava peab jälgima, et visiooni aluseks olnud baasressursid kasvaksid (või peatuks nende kahanemine).

Narva strateegiliste dokumentide analüüsil ja üldplaneeringu väljatöötamise protsessis ilmnas, et Narva strateegilisel juhtimisel vajavad peatähelepanu järgmised strateegilised ressursid:

- ⇒ Geopoliitiline, majanduslik ja geograafiline asend
- ⇒ Kvaliteetruum
- ⇒ Maastikulised ja looduslikud väärtused
- ⇒ Tööstuspotentsiaal
- ⇒ Haritud ja motiveeritud linnakodanik

Et strateegias kirjeldatud tegevussuunad on praktiliseks rakendamiseks liiga üldised, täpsustatakse selliseid tegevusi detailsemates plaanides, mille eesmärgiks on konkreetsete tegevuste ehk projektide arendamine. Üldplaneeringu rolliks on siinkohal strateegiliste tegevussuundade ruumilise väljenduse uurimine ja planeerimine. Alljärgnevalt antakse täpsem ülevaade linna juhtimises kasutatavatest strateegilistest dokumentidest ja süsteemidest.

1.2.1 Üldised dokumendid

Visioon- võimalikult üldine kirjeldus linna soovitud tulevikust (Narva kui võrgustike linn - väljapakutud visioon on esitatud II köites "Üldplaneeringuga kavandatavad muudatused", peatükis 1.2 "Narva strateegiline visioon")

Arengustrateegia ehk strateegiline arengukava- Üldine tegevuskava visiooni elluviimiseks (Narva linna arengustrateegia on hetkel väljatöötamisel)

1.2.2 Peamiselt ruumilise väljendusega strateegilised dokumendid

Üldplaneering- dokumendiga määratakse maakasutuse õigulik alus

Maakasutuse strateegiline juhtimissüsteem- süsteemiga jälgitakse maakasutuses toimuvaid protsesse ning planeeritakse maakasutuse juhtimist

Strateegilise iseloomuga detailplaneeringud - detailplaneeringud, milles määratletud põhimõtted on ülelinnalise (üleriigilise) tähtsusega, näiteks linnakeskus, tähtsamad transpordikoridorid

1.2.3 Peamiselt projektide juhtimisega seotud strateegilised dokumendid ja süsteemid

Arengukava- fikseeritud arenguprojektide süsteem, mille abil arengustrateegias kirjeldatud strateegilistest tegevustest arendatakse konkreetsed eesmärgid ning kavandatakse tegevused nende eesmärkide elluviimiseks

Arenguprojektide juhtimissüsteem (ordinatsioonisüsteem) - süsteem, mille abil jälgitakse arengukava elluviimist ning eelarvete kujunemist.

1.2.4 Monitooringusüsteemid

Maakasutuse strateegiate monitooringusüsteem - süsteem, mis jälgib, kui efektiivselt toimub maakasutus. Praktikas peaks olema ühendatud maakasutuse strateegilise juhtimissüsteemiga

Avaliku arvamuse monitooringusüsteem- süsteem, mis jälgib avalikkuse reaktsioone erinevatele linnas toimuvatele protsessidele

Arenguprojektide edukuse monitooringusüsteem (ressursside monitooringusüsteem)- süsteem, mis jälgib arengustrateegias ja arengukavas kavandatud ja elluviidavate tegevuste efektiivsust ning eesmärgile vastavust (praktikas on otstarbekas siduda arenguprojektide juhtimissüsteemiga)

II Narva linna üldplaneeringu rakendamine

2.1 Väljaarendatavad andmebaasid

Linna strateegilisele juhtimisele annavad aluse strateegilised arengudokumendid - muuhulgas arengustrateegia, üldplaneering ja arengukava. Muutmaks linna arengu kavandamist pidevaks dünaamiliseks protsessiks, on vajalik pidevalt täiendatavate (geo)info baaside olemasolu. Üldplaneeringu koostajad on näinud vajadust eelkõige järgmiste andmebaaside järgi:

- Väärtuslikud alad
- Ehitusgeoloogia
- Veekeemia
- Pinnasereostus
- Ehitiste register, sh väärtuslikumad
- Kataster, kinnistud
- Haljastute register
- Mikrokliima
- Elanike register (vanus, sugu, elukoht, haridus, haigused, töökoht, palk)
- Töökohtade ja töövajajate register
- Realiseerimata ideede register

2.2 Narva linna üldplaneeringu elluviimiseks vajalikud uuringud

Üldplaneeringu lahenduse teostatavus on otseselt seotud mitmete temaatiliste uuringute tulemustega. Järgnevalt on toodud võimalik nimekiri vajalikest uuringutest:

- Transiidikoridori teostatavusuuring, sellele järgnevalt tasuvusuuring
- Kangelaste tn pikenduse trassivaliku uuring (kas annab pikendada ka Puskini tn-t või on seal surnuaed ees)
- Narva-Tartu maantee avamise teostatavusuuring
- Linna keskkonnaaudit
- Jalgrattaliikluse teemaplaneering ja tasuvusuuring
- Linna prügimäe keskkonnamõtjude väljaselgitamine
- Lennujaama tasuvus- ja teostatavusuuring
- Jalgpalli staadioni tasuvus- ja teostatavusuuring
- Ehitusmaterjalide jääkide ladustuskoha keskkonnamõtjude väljaselgitamine
- Soldino lääneosa pinnase ja põhja/pinnasevee reostuse uuring
- Kalakasvatuse keskkonnamõtjude hinnang (kas piirkond on sanitaarselt sobiv)
- Õhureostuse kumulatiivsete efektide uuring (elektrijaama baasil)
- Ühistranspordi arengukava
- Linna sotsiaalse keskkonna kvaliteedi uuring (probleemistik erinevates vanusegruppides)
- Täiendavate sotsiaalasutuste vajalikkuse alane uuring
- Motokrossi raja väljaehitamise teostatavusuuring
- Investeeringukliima uuring
- Vaksali tänava pikenduse teostatavusuuring
- Narva jõe kallaste püsivusuuring
- Linna mikroklimaatiline uuring
- Narva linna töökohtade kvaliteet ja konkurentsivõime

2.3 Projektid ja projektialad

Suures osas on Narva linna üldplaneeringu rakendamine projektipõhine, st üldplaneeringu tulemusena on Narva linnas määratletud teemavaldkonnad ning maa- alad ja piirkonnad, mis on oma iseloomult eripärased ning nõuavad detailisemat käsitusviisi nii maakasutuslikust kui ka laiemast funktsionaalsest aspektist. Nendel aladel ja teemadel on sageli vajalik esmalt ideekonkursside korraldamine, seejärel erinevate ideede ja alternatiivide süvaanalüüside (sh tasuvusuuring ning maksumus) läbiviimine.

Mitmeid toodud projekte ei saa otseselt pidada üldplaneeringu jätkuprojektideks, kuid üldplaneeringu elluviimine sõltub otseselt ka nende teemade lahendamisest.

- kallasraja avamine
- tuhaplatood
- korruselamute õuealad
- vanalinna teemapark
- lunapargi ideekonkurss
- Paemurru puhkealade arendusprojekt
- lauluväljaku rajamine ja ühendamine avaliku supelrannaga
- Narva jõe veetee avamine (1 järgus treilersüsteemiga)
- Bastionide rekonstrueerimine
- Kerese malepargi rajamine
- Loodusmaja (ökotehnoloogiate keskus)
- Võileib-tüüpi kvartali näidisprojekt
- Uue heitveepuhasti rajamine või olemasoleva renoveerimine
- Veekulgu Venezia
- Balti Soojuselektrijaama sisse- ja väljavoolukanali kasutuse ideekonkurss
- Kadastiku tiigi ideekonkurss
- Kalevi staadioni rekonstrueerimine
- Raudteeharude otstarbekuse uuring
- BSEJ korstende kasutuse ideekonkurss
- BSEJ jääsoojuse kasutuse projekt
- Narva linna jäätmekava
- Äkkeküla puhkeala arendusprojekt
- Surnuaedade korrastamine, ajalooliste mälestusmärkida markeerimine
- Narva jõesängi maastikukaitseala kaitsekorralduskava koostamine
- Vanalinna avamine, tolliala vähendamine, ühenduse tagamine Joaorgu
- Turu rajamine Raekoja platsile
- Raekoja hoone kasutuselevõtt linnavalitsuse esindushoonena
- Bussijaama väljaehitamine
- Ühistranspordi arengukava
- Karavanide parkla väljaehitamine
- Aleksandri kiriku rekonstrueerimine (18 miljonit)
- Kreenholmi saarele ooperi- ja balletiteatri rajamine
- Victoria „Justitia ja Pax bastionide ühendamine jõekaldaga
- Kulgu sadamate projekt
- Kvaliteetruumi arhitektuursete tingimuste määratlemine
- lasteasutuste kaasaegsemaks ja lastesõbralikuks muutmine

Piiriülese koostöö arendamine

- Viisa soodusrežiimi väljaarendamine
- Kohaliku liikluse sillad (Kreenholmi saare avamine mõlemale poole, veehoidla tammi avamine)
- Narva jõe veetee avamine
- Narva-Jaanilinna kaksiklinnuse projekt

1. Vanalinna teemapark	7. Heitveepuhasti
2. Kallasrada (avamine, elavdamine, kohvikute jne rajamine)	8. Veekulgu Venezia arenguprojekt
3. Tuhaväljad ja settebasseinid	9. Elektriijaama sisse- ja väljavoolukanali ideekonkurss
4. Korruselamute õuealad	10. Kadastiku tiik
5. Paemurru puhkepark	11. Akkeküla puhkeala arendusprojekt
6. Lauluväljak (rajamine, ühendamine avaliku supelrannaga)	12. Motokrossirada

2.4 Detailplaneeringute koostamise vajadus ja järjestus

Üldplaneeringu järgselt detailplaneeringute koostamisel tuleb lähtuda üldplaneeringu rakenduskavast, kus üldplaneeringu elluviimise projektipõhisest majandusmehhanismist lähtudes ning linna strateegilistele arengudokumentidele põhinedes (sidumine arengukava ja eelarvega) on ära toodud üldplaneeringu projektide prioriteetsusjärjestus. Samuti tuleb silmas pidada üldplaneeringuga sätestatud tingimusi, sh eelkõige arhitektuurikonkursi nõue kvaliteetruumina määratletud alas.

Esimeseks prioriteediks tuleb pidada Vanalinna teemaparki ning kallasraja avamisega seotud detailplaneeringuid. Transiitteega seotud detailplaneeringute järjestus sõltub transiittee teostatavusuuringu tulemustest.

2.5 Maade munitsipaliseerimine

Esmajärgus tuleb munitsipaliseerimine teostada vastavalt linna hooldusesse jäävatele objektidele: ühiskondlike hoonete maa, üldmaa (pargid, puhkealad), liiklusmaa (sh raske- ja kergliikluse teed). Eesmärgiks võiks võtta ka riigiomandis oleva reservmaa munitsipaliseerimise.

Üldplaneeringu maakasutusstrateegiate elluviimisel tuleks aga rakendada ka teisi võimalusi peale munitsipaliseerimise - eritingimuste kehtestamine, soodusalade tekitamine jne , saavutades nii järk-järgult soovitava tulemuse.

2.6 Sundvõõrandamine

Üldplaneeringuga on määratletud katastriüksuste reserveeritavad sihtotstarbed. Sundvõõrandamised tuleb teostada läbi detailplaneeringute. Vajadust sundvõõrandamiste järgi võib eeldada järgmistes piirkondades:

- rajatava transiittee ümbrus
- rajatava Vaksali tänava pikenduse ümbrus
- kallasraja ümbrus Kalda tänava piirkonnas (garaaž iühistud)

2.7 Narva linna üldplaneeringu elluviimine. Projektid.

Vajalik tegevus	Tegevusega saavutatav
Uuringud	
Transiidikoridori tasuvusuuring, sellele järgnevalt teostatavusuuring	Uus transiittee
Linna keskkonnanaudit	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine
Jalgrattaliikluse teemaplaneering ja tasuvusuuring	Jalgrattateede võrgustiku järk-järguline väljakujundamine kohtadesse, kus seda kõige enam vajatakse
Ehitusmaterjalide jääkide ladustuskoha keskkonnamõjude väljaselgitamine	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine
Soldino lääneosa pinnase ja põhja/pinnasevee reostuse uuring	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine
Kalakasvatuse keskkonnamõjude hinnang (kas piirkond on sanitaarselt sobiv)	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine
Õhureostuse kumulatiivsete efektide uuring (elektrijaama baasil)	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine
Ühistranspordi arengukava	Ühistranspordi süsteemi kaasajastamine, kasutaja ja -keskkonnasõbralikumaks muutmine
Linna sotsiaalse keskkonna kvaliteedi uuring (probleemistik erinevates vanusegruppides)	Sotsiaalsete probleemide selge järjestatus ning lahendamise kava, mis võimaldab sellealast tegevust täiendavalt rahastada ning selgepiirilisel organiseerida
Investeeringumiskliima uuring	Väljaselgitatud investeeringute vajaduse, suunamise mehhanismide ning prioriteetide kaudu investeeringute efektiivsem juhtimine ning saavutamine
Linna mikrokliimaatiline uuring	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine, strateegilise planeerimise hõlbustamine
Kangelaste tn pikenduse trassivaliku uuring	Narva ja Narva-Jõesuu vahelise suhtluse olulisel tõusul ühenduste parandamine
Narva-Tartu maantee avamise teostatavusuuring	Ida-Virumaa turismiväärtuse tõstmine
Linna prügimäe keskkonnamõjude väljaselgitamine	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine
Vaksali tänava pikenduse teostatavusuuringu teostamine	Linnaruumi kvaliteedi tõstmine, ühenduste parandamine
Lennujaama tasuvus- ja teostatavusuuring	Narva kui logistikakeskuse kvalitatiivne areng
Narva linna töökohtade kvaliteedi ja konkurentsivõime uuring	Linna sotsiaalse keskkonna areng
Projektid	
Tuhaväljad	Linnaruumi kvalitatiivne areng
Korruselamute õuealad	Linnaruumi elavdamine
Vanalinna teemapark I etapp (ideekonkurss, teostatavusuuring)	Linna atraktiivsuse tõstmine nii linnaelanikele kui ka külalistele
Vanalinna teemapark (rajamine)	Linna atraktiivsuse tõstmine nii linnaelanikele kui ka külalistele
Lauluväljaku rajamine ja ühendamine avaliku supelrannaga	Linna kultuurikeskkonna arendamine, atraktiivsuse tõstmine linnaelanike ja külaliste silmis
Bastionide rekonstrueerimine	Linna kultuurikeskkonna arendamine, atraktiivsuse tõstmine linnaelanike ja külaliste silmis
Narva veetee treilersüsteemi väljaarendamine	Narva, Ida-Virumaa ja Ida-Eesti turismiväärtuste oluline tõstmine
Narva jõe veetee avamine II etapp	Linna turismiväärtuse tõstmine

Äkkeküla puhkeala arendusprojekt	Lähipuhkeala väljaarendamine linnaelanikele
Karavanide parkla väljaehitamine	Linna turismiväärtuse tõstmine
Jalgpalli staadioni tasuvus- ja teostatavusuuring	Linnaruumi kvaliteedi tõstmine läbi uute spordirajatiste ehitamise
Veekulgu Veneetsia - väljaehitamine	Linnaruumi atraktiivsuse tõstmine, olemasolevate ressursside parem kasutus
Kreenholmi saarele ooperi- ja balletiteatri rajamine	Linna kultuurikeskkonna arendamine
Kulgu sadamate projekt	Linna turismiväärtuse ja elukeskkonna arendamine
Lunapargi ideekonkurss	Linna atraktiivsuse tõstmine nii linnaelanikele kui ka külalistele
Paemurru puhkealade arendusprojekt	Linna elukeskkonna parandamine läbi täiendavate puhkealade rajamise
Ühistranspordi arengukava	Ühistranspordi kasutaja- ja keskkonnasõbralikumaks muutmine
Lauluväljaku rajamine ja ühendamine avaliku supelrannaga (I etapp – detailplaneering)	Linna kultuurikeskkonna arendamine, atraktiivsuse tõstmine linnaelanike ja külaliste silmis
Kerese malepargi rajamine	Linna kultuurikeskkonna arendamine, atraktiivsuse tõstmine linnaelanike ja külaliste silmis
Loodusemaja (ökotehnoloogiate keskus)	Linnaruumi kvalitatiivne areng
Võileib-tüüpi kvartali näidisprojekt	Linnaruumi kvaliteedi tõstmine
Heitveepuhasti keskkonnamõjude hinnang	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine
Balti Soojuselektrijaama sisse- ja väljavoolukanali kasutuse ideekonkurss	Olemasolevate ressursside parem kasutus
Kadastiku tiigi ideekonkurss	Linna elukeskkonna parandamine läbi täiendavate puhkealade rajamise
Kalevi staadioni rekonstrueerimine	Linna elu- ja kultuurikeskkonna parandamine läbi täiendavate spordiasutuste rajamise
Raudteeharude otstarbekuse uuring	Olemasolevate ressursside parem kasutus
BSEJ korstende kasutuse ideekonkurss	Olemasolevate ressursside parem kasutus
BSEJ jääsoojuse kasutuse projekt	Olemasolevate ressursside parem kasutus
Narva linna jäätmekava	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine
Surnuaedade korrastamine, ajalooliste mälestusmärkida markeerimine	Olemasolevate ressursside parem kasutus, linna kultuurikeskkonna väärtustamine
Narva jõesängi maastikukaitseala kaitsekorralduskava koostamine	Looduskeskkonna kvaliteedi paranemine
Vanalinna avamine, tolliala vähendamine, ühenduse tagamine Joaorgu	Vanalinna elavdamine ja avamine aktiivseks ajaveetmiseks
Turu rajamine Raekoja platsile	Vanalinna elavdamine ja avamine aktiivseks ajaveetmiseks
Raekoja hoone kasutuselevõtt linnavalitsuse esindushoone	Vanalinna elavdamine, olemasoleva kultuuriruumi väärtustamine
Bussijaama väljaehitamine	Linnaruumi parandamine, elanikesõbralikumaks muutmine
Aleksandri kiriku rekonstrueerimine	Olemasoleva kultuurimälestusmärgi väärtustamine, linnaruumi atraktiivsuse tõstmine
Victoria „Justitia ja Pax bastionide ühendamine jõekaldaga	Linnaruumi atraktiivsuse tõstmine, olemasolevate ressursside parem kasutus
Kvaliteetruumi arhitektuursete tingimuste määratlemine	Olemasoleva ressursi parem kasutus, linnaruumi atraktiivsuse tõstmine
Lasteasutuste kaasaegsemaks ja lastesõbralikumaks muutmine	Linna sotsiaalse keskkonna lastesõbralikumaks muutmine

2.8 Arenguprojektide monitooringusüsteem - arengumootor

Linna strateegiliste plaanide edukuse aluseks on suure hulga konkreetsete projektide ja väiksemate plaanide omavaheline otstarbekas koostoime. Keerukatest projektide omavaheliste sõltuvustest ja põhjus-tagajärg seostest ülevaate saamiseks on mõistlik kasutada vastavate arvutiprogrammide abi. Üheks selliseks on nn. arengumootor, mis on andmete hoidmise viis võimaldamaks hoomata keerukates struktuurides toimuvat ja kiiresti teostada otsusetegemiseks vajalikke päringuid.

Tänaasel päeval Pärnu linnavalitsuses juurutamises olev projektide ordinatsioonisüsteem on koostatud kasutajasõbralikus MSAccess programmis. Andmebaasi lülitatakse projektid omavalitsuse arengukavast, üldplaneeringust ja muudest arengudokumentidest ning kindlasti on vajalik ka seose analüüsimine omavalitsuse eelarvega. Andmebaasi kantavad projektid omavad infot valdkonna, vastutava isiku/ameti, rahastaja, maksumuse, ruumilise paiknemise, ajalise planeeringu ning muude oluliste aspektide kohta.

Arengumootori kasutajate jaoks oluliseim on selle päringute osa, kus saab kiiresti teostada otsustajaid huvitavaid päringuid, N: kui palju maksavad kõik kavandatavad projektid X linnaosas, kui palju maksavad neist keskkonna-alased projektid, kuidas jaguneb eelnevalt küsitud summa aastate lõikes ning palju muud.

